

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hštv. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 30.

V Mariboru, dne 26. julija 1900.

Tečaj XXXIV.

Naša gospodarska izomika.

Pri političnem shodu dne 24. junija 1900 v Žalcu zbrani davkoplačevalci so stavili med drugimi tudi resolucijo, da zahtevajo za Spodnje Štajarsko vsaj jedno kmetijsko šolo, jedno meščansko šolo in jedno državno obrtno šolo s slovensko-nemškim učnim jezikom. Da so te imenovane šole potrebne, ne bo menda nihče tajil, saj dosedaj nimamo spodnještajarski Slovenci nobene od imenovanh šol, in nam je vsled tega zabranjeno izobraževati svojo mladino na domačih tleh z domačim učnim jezikom. Ni naroda na širni avstrijski zemlji, kateri bi ne imel vsaj ene ali druge srednje šole s svojim lastnim učnim jezikom, le mi Slovenci smo obsojeni, ali žrtvovati velike svote denarja, da se izobrazi naša deca na tujih daljnih šolah, ali pa da ostanemo nevedni. Ker pa imamo Slovenci po državnih postavah neovrgljivo pravico, da se izobražujemo v svojem jeziku na domači zemlji, zato moramo zahtevati, da se nam dajo potrebni zavodi. Mi ne vsilujemo svojim sosedom zavodov s slovenskim učnim jezikom, kar bi njim sicer prav nič ne škodovalo, a za našo deco hočemo imeti vse izobraževalne zavode, kateri so potrebni, da napredujemo v splošni izomiki in v splošnem blagostanju.

Da pa imamo mi spodnještajarki Slovenci tudi popolno pravico take izobraževalne zavode tirjati, to hočemo tukaj s številkami dokazati. Hočemo črno na belem dokazati, koliko plačujemo mi spodnještajarski Slovenci v deželno blagajno, da bode ljudstvo uvidelo, kaka krivica da se nam godi, in bo vse spodnje-

štajarsko ljudstvo, katero še misli pošteno, narodno in nesebično, zahtevalo vselej in povsod ob vsaki priliki, da se nam dajo vse one potrebne šole, katere moramo imeti, da v njih svojo deco izobrazimo, kakor storé to naši sosedje.

Cela Štajarska meri 1.281.235 hektarov površja. Od tega spada na Spodnji Štajar, kjer prebivajo Slovenci, 617.680 hektarov. Od enega hektara zemljišča se plačuje po prečno na zemljiščnem, hišno-razrednem in hišno-najemninskem davku 8 K. Po tem računu plačamo Slovenci od 10.707.364 K predpisane naravnega davka na Štajarskem po 40% deželnih doklad 1.895.616 K. Na Štajarskem je 36.764 obrtnih podjetij; od teh spada na Spodnje Štajarsko 12.970, od enega obrta se plača po prečno 18 K naravnega davka na leto; to znaša na Spodnjem Štajarskem 233.460 K, kar dá deželnih doklad po 46%: 106.391 K. Užitrnskega davka pride na Spodnji Štajar 480.000 K. Slovenci na Spodnjem Štajarskem plačujemo torej v deželno blagajno na raznih dokladah okroglo 2.480.000 K na leto. Kaj ne, dragi čitatelj, to je lepa svota, in kaj pa dobimo mi za ta naš denar od dežele Štajarske? Z lahko vestjo smemo reči, da bore malo, kar ni veliko več, kakor nič.

V letu 1899 je potrebovala deželna blagajna za vse svoje potrebe 16.203.544 K. Ker pa dežela sama nima dovolj dohodkov, potreba je bilo naložiti na zemljiščni in hišno-razredni davek 40%, na obrtni davek 46% in na užitrnsino 10% deželnih doklad, kar je

dalo v celi deželi 7.447.792 K; in k tej svoti smo Spodnje Štajerci, torej Slovenci, doplačali 2.480.000 K ali pa 34% vseh doklad. Od te ogromne svote deželnih doklad, katere plačujemo Slovenci vsako leto v deželno blagajno štajarsko, se porabi vsako leto, ali se je vsaj porabilo v letu 1899, in se mora od doklad pridejati:

Sp. Štajar prispeva		
za deželni zastop	40.020 K	13.606 K
» deželno opravo	505.768 K	171.961 K
» redarstvo	388.020 K	131.926 K
» zemljedelstvo	726.714 K	240.080 K
» izobraževanje	2.589.220 K	880.334 K
» dobrodel. zav.	2.038.960 K	682.212 K
» priprego	22.520 K	7.656 K
» obr. od dolgov	403.666 K	137.040 K
» pokojn. zaklad	239.204 K	81.329 K
» rajfajzn. posojil.	6000 K	2.040 K
» slučajnosti	9.940 K	3.379 K

Spodnji Štajar prispeva torej k raznovrstnim potrebam v deželno blagajno okroglo 2.800.000 K, in med tem prispeva za meščanske šole 31.130 K, a nima niti jedne. Za gosp. kmetijske šole prispeva 20.816 K, a nima nobene; za obrtne šole 11.258 K, a nima nobene. Spodnještajarski Slovenci plačujemo v deželno blagajno samo za te imenovane šole 63.200 K, toda niti jednega zavoda ni. kjer bi se mogla naša deca v domačem jeziku izobraževati. Mar ni to v nebo vpijoča krivica? Je mar to ednakopravnost? Kje na svetu še je narod, da bi mogel v primeri s štajarskimi Slovenci plačevati take ogromne svote vsako leto zaman brez najmanjše koristi?

Listek.

Bojna pravica.

Bilo je po bitki pri Sv. Luciji 6. maja 1848. Hudo so se bojevali, kakor Piemontezi tako tudi Avstrijci, da bi si pridobili zmago; našim hrabrim vojakom je bila sreča mila.

Tisoče mrtvih in ranjenih pokrivalo je bojno polje. Noč je prišla in razprostrla svoje črne peruti čez zemljo.

Tiho jaham pred svojim oddelkom proti vasi, ki bi nam naj dala za nočjo prenočišča. Bojnih pesmi ni bilo slišati, kakor navadno, drugače veseli vojaki bili so danes tihi, vse si je želelo počitka.

Končno pridemo v vas. Ležala je na malem hričeku, v ozadju z malim gozdom obdana.

Stanovalci pri našem prihodu niso kazali nobenega veselja.

Iz previdnosti sem poslal v vsako hišo 3—4 vojake, ker tem Pijemontezom naj bi hudir verjel in zaupal.

Jaz sam s svojima služabnikoma se vstanovim v malem gradu, ki se je ponosno vzdigal na sredi vasi čez druge hiše; tudi

20 mož s svojimi konji so dobili v grajskih hlevih dovolj prostora. Zapovedal sem preiskati vsa poslopja in ko nismo našli nič nevarnega, šel sem v vas, kjer sem še razdelil nekatera povelja za jutranji dan.

Ko se povrnem, bilo je vse tiho, vojaki so preskrbeli konje in počivali poleg njih.

Nato grem proti nekim vratom in jih odprem. Mlad gospod — bil je oskrbnik grada — stopi skozi razsvitljen hodnik proti meni, me pozdravi in odvede v neko dvorano, kjer je sedel postaren gospod, bil je grof, posestnik grada. Ko vstopim, pride mi nekoliko korakov nasproti in reče hladno: »Gospod, imenujem Vas v svoji hiši dobrodošlega«.

Kakor sem se pač najbolj znal v laščini izraziti, omiloval sem ga, da ga moram nadlegovati, pa to je posledica vojske ... Potem ga prosim za sobo, kjer bi naj prenočil; odvede me sam v lepo opravljeno sobo, in ko mu razodenem, da bodeta z menoj tudi dva služabnika spala, mu je komaj vidno zatemnel obraz, rekel pa ni ničesar. Služabnika se ležeta in takoj zaspita.

Grof me je prosil, naj bi se še z njim nekoliko pogovoril in čeravno sem bil truden, nisem mu odrekel in tako smo jaz, oskrbnik in grof še delj časa o raznem govorili.

V tem je prišla velika burja, dež je padal po šipah, da je kar žvenketalo.

»Da gospod grof« začel sem zopet »vojaška je nesreča za ves narod in za vsakega. In velik je odgovor za te, ki so jo povzročili«.

»Za te ne, caro mio, tu se motite, pač pa za te, ki se tako slabotno vojskujejo na naši strani. Pa čakajte, mladi gospod, še je zadosti ljudi tu, ki niso nikdar tičali v vojaški suknji, in če ti za orožje zgrabijo, potem vam ne bo dobro slo«.

Te besede me razdražijo.

»Potem pa tudi nam naši meči ne bodo zrjaveli v nožnicah, in povem vam, znali si bomo zoper take tolovaje pomagati!« In vstanem in se poslovim ter odidem k zaželenemu počitku.

Ko hodim skozi dolg hodnik, zaslišim v neki pol odprti izbi priglusen govor. Vsega nisem mogel razumeti, pa toliko sem izprevidel iz vsega, da bode prišlo jutri precejšnje število italijanskih upornikov v vas.

Sedaj ni bilo časa pomisljati!

Napad se mora preprečiti, pa naj si bo kakorkoli. Pa moj oddelek je bil preslab. Hitro odidem v svojo izbo, iztrgam iz svojega dnevnika hitro list, napišem s kratkimi besedami, kar sem izvedel in pošljem svojega služabnika na najhitrejšem konju k nekemu svojih tovarišev, naj bi prišel s svojim oddelkom takoj na pomoč. In vležem v posteljo. Takoj sem zaspal. Nevem, kako dolgo je bilo, kar

To so v nebo vpijoče krivice, katere se ne morejo in ne smejo dalje trpeti. Spodnještajarski davkoplačilci zahtevamo nam v državno osnovnih postavah zajamčeno pravico, mi zahtevamo, da se nam za naš denar tudi to da, kar mi potrebujemo, kar je nam v prid, kar nam služi za povzdigo naše omike in racionalnega gospodarstva. Saj mi ne zahtevamo drugzega kakor to, kar je naše, kar nam gre.

S temi vrstami skušal sem dokazati velike krivice, katere se godijo nam Slovencem, no in upam, da sem dokazal temeljito in neovrgljivo. Na podlagi teh podatkov zahtevajmo, rojaki moji, vsaj jedno kmetijsko, jedno meščansko in jedno državno obrtno šolo s slovenskim učnim jezikom, in to zahtevajmo vsi skupaj, edino, složno, pri vsaki priliki tako dolgo, da se nam dá. Nabirajmo zato podpise na peticije od vseh davkoplačevalcev, da bodo višji krogi prišli do prepričanja, da zahteva naše šole ljudstvo, a ne par ljudi. Pri vsakem zborovanju naj se stavijo v tem smislu resolucije, in to tako dolgo, da se nam dá to, kar zahtevamo za blagor ljudstva in cele spodnještajarske dežele.

I. Kač.

Kake davke morajo plačevati naše posojilnice?

Tako »javno vprašanje« stavi je brezimenski v »Slovenski zadrugi« 1900 I. 4 in v 5 števil istega lista daja »Odgovor« gosp. Fr. Jošt. Naj bode še meni dovoljena beseda k istemu predmetu.

I. Posojilnice morajo plačevati dohodnino (davek od dohodkov, Einkommensteuer) vsled postave z dne 27. dec. 1880, (drž. zak. št. 151.), katero postavijo nekoliko spopolnujeta postavi z dne 14. aprila 1885, D. Z. št. 43. in z dne 24. marca 1893, drž. zak. št. 40. Odločilna posebno sta §§ 3 in 5 postave 1880, ki se glasita:

»§ 3. One v § 1. označene pridobitne in gospodarske zadruge ter posojilnice tako dolgo niso dolžne plačevati davka od dohodkov, dokler po določilih § 2 izkazani čisti dobiček ne presega svote 300 gld.

Kjer pa čisti dobiček presega 300 gld., plačuje se za prvih tisoč $\frac{3}{10}$, za drugih tisoč $\frac{5}{10}$, in še le za višje svote celi (10%) davek«.

§ 5. One v § 1. označene pridobitne in gospodarske zadruge ter posojilnice morajo vsako leto 14 dni po občnem zboru, vsekakor pa vsaj do 30. junija vsakega leta doposlati davčnemu uradu I. stopnje (skoz c. kr. davkarijo) izpoved (Bekennntniss) o čistem do-

bičku pretečenega leta. Tej izpovedi pridejana mora biti popolna bilanca in računski sklepi, pravilno potrjeni ali od občnega zbora ali od v to poklicanega urada.»

Važno je še sledeče: 1. Za prvo (solnčno) leto na novo ustanovljene posojilnice se ne sme tirjati dohodnina vsled odloka c. kr. upravnega sodišča z dne 31. decembra 1889, št. 3490. 2. Oni del čistega dobička, ki se pridene rezervnemu zakladu za pokritje morebitnih izgub, se ne sme dohodninsko obdačiti vsled odloka c. kr. upravnega sodišča z dne 31. jan. 1888 št. 382 in z dne 31. dec. 1889 št. 3483. 3. Posojilnice, ki plačujejo dohodnino, oproščene so pridobnine (Erwerbsteuer) po § 4 postave z dne 27. decembra 1880, drž. zak. št. 151; primeri tudi postavijo z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 222, §§ 83—115.

Iz predstoječega je tedaj jasno, da nekatere one naše posojilnice, ki imajo velike dohodke in z njimi prostovoljno razpolagajo, plačujejo dohodnino. Za njo se pa nikakor ni treba brigati Raiffeisenovkam in njim sličnim denarnim zavodom, ki so ustanovljeni po zahtevah zakona z dne 1. junija 1889 št. 91. Zahteve so pa te po § 1.:

Neomejeno poroštvo, manjši, jasno označen kraj, (vas, fara), kot delokrog, mali deleži (k večjemu do 25 gld.), čisti dobiček se celi pridene rezervnemu zakladu za morebitne izgube, posojila dajejo se le zadružnikom, menice se ne rabijo, razloček med obresti za vloge in za posojila ne sme biti večji kakor $1\frac{1}{2}\%$.

II. Brez izjeme pa plačujejo naše posojilnice sledeče:

A. Rentnino (Rentensteuer), pa ne za se, marveč za svoje vlagatelje od obresti njih vlog po $1\frac{1}{2}\%$. Ta davek je na mesto razveljavljenega določila, vsled katerega so morale posojilnice od izplačanih in kapitalizovanih obresti vlog plačevati 2% pristojbine (Gebüren). Rentnina upeljana je z zakonom dne 25. okt. 1896, drž. zak. št. 220, a radi nje opuščene so prejšnje 2% pristojbine po zakonu dne 11. febr. 1897, drž. zak. št. 57. Dasi tedaj posojilnice odslej »za svoje vlagatelje« velikušno in »hvalevredno« prevzamejo rentnino, prihranijo si še itak 1% tega, kar so morale prej plačevati, in je tedaj piškava taka samohvala!

Za plačevanje rentnine so odločene posebne tiskovine: »Ausweis, Izkaz o rentnini plačani vsled § 133. Obrazec C.« Ti pravilno izpolnjeni in podpisani izkazi pošljejo se z denarjem vred v dveh izvodih c. kr. davkariji. Eden odrezek (Coupon) z uradnim

potrdilom vrnjenega izkaza pošlje se c. kr. glavarstvu kot prvi davčni inštanca.

§ 134. gori omenjene postave (1896) določuje, da se mora rentnina vsakega četrta leta in sicer v 14 dneh po njega preteku odrajtati. Poslej je c. kr. finančno ministerstvo z ukazom dne 30. jan. 1898 št. 1731. v obče dovolilo, da se rentnina plačuje in izkazuje poluletno in sicer vsikdar vsaj do 31. julija za prvo, do 31. januarja sledečega leta za drugo polletje. — Mimogrede še omenim, da je Raiffeisenovkam, ki so pod nadzorstvom štaj. dež. odbora, dovoljeno rentnino plačevati in izkazovati le celoletno, pa vsaj do konca novembra sledečega leta (c. kr. fin. minist. ukaz z dne 24. jun. 1898 št. 33.306).

B. Neposredne državne pristojbine (Unmittelbar und baar zu entrichtende Gebüren) od opravilne glavnice (Betriebskapital) plačujejo se vsled postave z dne 21. maja 1873, drž. zak. št. 87; postave z dne 13. dec. 1862 drž. zak. št. 89 in 29. febr. 1864, drž. zak. št. 20, in sicer:

1. od vplačanih deležev in pristopninah;
2. od vrnjenih deležev;
3. od izplačanih obresti od deležev; vse troje po lestvici I. za kolke;
4. od izplačanih, oziroma izkazanih obresti vlog v tekočem računu 2% .

Za odrajtovanje teh pristojbin odločene so tudi posebne tiskovine: »Pristojbinski dnevnik, — Gebüren Journal«, v katerega se po prvotnih določilih zapisujejo mesečni zneski (1.—4.), poluletno soštevajo, po poluletnih svotah pristojbine preračunajo in odrajtujejo. S tem denarjem vred posljeta se na c. kr. davkarijo dva prepisa pristojbinskega dnevnika in položni list (Erlagsschein). — Pripomniti je, da se pri preračunavanju pristojbine pod 4. mora prej prava svota prikrojiti v skoz 20 deljiv znesek. Na pr. kron 75.98 se prikroji na K 80, sploh se zneski razdelijo na svote po K 20, na ostatke znašajoče menj kakor K 1 se ne jemlje ozir: ostatki K 1 in več se pa prikrojijo na K 20, na pr. K 20.99 se prikroji na K 20, K 21 pa na K 40. Jasno je tedaj tudi, da se vsaki znesek pod K 20 vzame za K 20.

Vsled ukaza c. kr. finanč. ministerstva z dne 29. sept. 1888 št. 30.966 sme c. kr. deželna finančna oblast onim posojilnicam, ki za to prosijo, dovoliti, da pristojbine (1.—4.) izkazujejo in plačujejo v celoletnih svotah in obrokah in sicer po občnem zboru, vendar pa vsaj do konca julija sledečega leta. Prošnja za to ugodnost je po § 5. postave z dne 1. junijem 1889, drž. zak. št. 91 koleka prosta.

Posebej opazim, da je 2% pristojbina

me vstraši silno trkanje ob vrata. Oba z ostalim služabnikom skočiva na noge, odpreva in huzar s prestrašenim ter bledim obličjem vstopi.

- »Kaj je že zopet?« vprašam nevoljen.
- »Konj je tu«, reče vojak prestrašen.
- »Kateri konj pa?«
- »Ordonančni«.
- »Vojak padel s konja?«
- »Ne, vstreljen!«
- »Strel slišal?«
- »Ne, pa sedlo polno krvi«.

Bilo mi je zadosti. Vsi trije hiteli smo po stopnicah doli. Huzar mi pove, da je videl prej grofa v vrtu. Vendar na vrtu ga ni bilo več, šli smo torej v njegovo izbo.

Potrkam, vse tiho.

»Odprite, gospod grof, moram takoj z vami govoriti«. Počasi se odpro vrata, grof je stal oblečen pred nami.

»Gospod grof ste bili pred nekoliko časa na vrtu?« vprašam ga.

»Ne!«

»Toraj sobe niste zapustili, od časa ko sva govorila?«

»Ne, rečem, in prosil bi vas, da bi me zdaj pustili v miru«.

»Laže, gospod nadporočnik«, zadere se huzar »videl sem ga, on je bil na vrtu«.

Moj služabnik zakliče: »Postelja je še nedotaknjena«.

»Tu imamo«, zakliče zopet huzar in vzame izza zastora izstreljen samokres.

Grof je postal bled ko stena.

»Gospod grof, jaz sem odposlal nocoj ordonanco, nekdo jo je ustrelil, ta huzar Vas je videl v vrtu, ta samokres pove, da ste vi grd hudodelnik. Vi ste moj jetnik, g. grof!«

Grof ni skušal več lagati.

Razdražen grem po sobi gor in dol; bilo je res, grof je to storil, toda kaj naj ž njim storim?

S seboj vlačiti ga ne smem in ne morem, obsodba morala se je takoj zgoditi, ker tako zahteva neusmiljena bojna pravica.

»Veste, kaj bodele zdaj dobili?« vprašam jezno grofa.

»Smrt!« mi odgovori hladno.

»Rekli ste!«, rečem mu.

Služabniku in huzarju sem zapovedal stražiti grofa, jaz pa sem šel v dvorišče. Ordonanco so že našli in vojak je ležal mrtev pred menoj. Moj dragi zvesti mladenič! Strel mu je ravno predril glavo, moral je biti takoj mrtev. Solza padla mi je iz očesa.

Dva vojaka pripeljeta grofa na dvorišče. Zgodilo se je. Štirje možje z nabitimi puškami se postavijo drug poleg drugega. Grofa

v lahkem oblačilu so postavili poleg mrliča. Vojaki vzdignejo puške, jaz zakričim: »Ogenj«. V tem zakliče grof z močnim glasom: »Živio Italija!« Štirje strelji počijo, in grof se zvrne poleg svoje žrtve na zemljo.

Bojni pravici je bilo zadoščeno.

Smešničar.

Mož ženi ob koncu prepira: »Sedaj boš pa že menda zopet spravila svoje stvari in pobegnila k materi, da me zatožiš?«

Žena: »O ne! Tokrat bom raji mater k sebi poklicala«.

Sodnik: »Vas ni sram, da imate tolikrat na sodniji opraviti?«

Potepuh: »Po kaj? Mar sodniki niso pošteni, ugledni ljudje?«

Ona: »Kam bi le položila pismo, da ga jutri ne pozabim vzeti seboj?«

On: »Vtakni ga za ogledalo, tam ga najdeš prav gotovo«.

Nande: »Zakaj so pa ribe mutaste?«

Oče: »Saj tudi ti ne moreš pod vodo z nikomur govoriti.«

A: »Tvoje hčerke so pravi angeljčki!«

B: »Kaj pomaga, če jih pa noben vrag ne mara!«

od obresti vlog tekočega računa v slednjem slučaju neznatna, pri prav mnogih posojilnicah pa je celo ni, kjer koncem leta, ko bi se imela izkazati, imetnik računa posojilnici dolguje obresti.

C. Pa tudi kolki so davek in tedaj je treba tudi teh omeniti v odgovoru na vprašanje »Kake davke plačujejo posojilnice?« še posebej zategadelj, ker ne plačujejo vse enakih kolkovih pristojbin.

1. Kolkovani morata biti sledeči društveni knjigi: Dnevna blagajniška knjiga in Glavna knjiga za vloge.

Čez kolek vtisne c. kr. finančno okrajno ravnateljstvo svoj pečat.

2. Menice se kolkujejo po lestvici I, a čez kolek vtisne navadno c. kr. davkarija svoj pečat.

Hipotekarna dolžna pisma kolkuje c. kr. biležnik ter vodstvo zemljiške knjige.

4. Dolžna pisma na osebni kredit kolkujejo se po lestvici II.; če se pa tem dolžnim pismom (navadno na nedoločen čas) pripiše še porok, treba je novega istega kolka. Isto velja za podaljšanje teh pisem in za vsakega poroka na njih.

5. Vloge in prošnje na javne urade so podvržene kolkovski določilom.

Tako je v obče veljavno!

Olajšave pa imajo Raiffeisenovke in njim na podlagi postave 1. junija 1889, drž. zak. št. 91 z znanimi zahtevami slične posojilnice in sicer vsled postave 11. junija 1894, drž. zak. št. 111., katere § 2. se glasi:

»Dolžna pisma udov, ki so dobili posojila od katere v § 1. (postave 1889) imenovanih zadrug, zraven pa tudi zadolžnice za tekoči račun, s samo izjemo listin o hipotekarnih dolgih, podvržene so kolkovini po lestvici I., če je iz dolžnospisemskega teksta razvidno, da rok za vrnitev posojila ne presega 4 let od dneva podpisane listine.

Dolžnospisemski podaljšanja (prolongacije) zastran v predstojećem omenjenih posojil zahtevajo istotako kolek po lestvici I., če podaljšanje ne prestopa 4 let, sicer pa gre (večji) kolek po lestvici II.

Poroštva, katera se pridružijo predstojećim po lestvici I. kolekovanim zadolžnicam, so kolka prosta.

To so zares pomenljive olajšave! Ukaz c. kr. fin. ministerstva z dne 13. junija 1894 pa določa:

Posojilnice, ki hočejo biti deležne teh olajšav, morajo se z nekolekovano prošnjo in pridejanim izvodom pravil obrniti do predpostavljenega finančnega urada I. vrste (c. kr. finančno okrajno ravnateljstvo; pristojbinski oddelek). — O prošnji razsoja c. kr. deželna finančna direkcija. — Odlok se ima razglasiti v uradnem listu finančnega ministerstva. — Društva, ki so že dosegla omenjene ugodnosti, morajo naznaniti vsako premembo pravil okraj. fin. ravnat. Fin. minister sme preklicati ugodnosti če je dokazano, da katera zadruga ne izpolnjuje več stavljenih pogojev. — Zadruga, katere niso pod nadzorništvom kakega avtonomnega (deželnega) odbora ali katere združuje »Zveze«, sme nadzorovati finančni urad, da se prepriča, ali se spolnjujejo imenovani pogoji.

III. Semkaj bi spadala še razprava o pristojbinskem namestku (Gebühren-Äquivalent), katerega imajo plačevati skupščine (korporacije) in društva vsled postave z dne 9. febr. 1850, drž. zak. št. 50, toraj mestne in okrajne posojilnice itd. — Denarni zavodi pa, ki po pravih posojujejo le zadrugnikom svojim, so izvzeti od dolžnosti tega davka. Ker v začetku omenjeni brezimenski ni vprašal: »Kakih davkov ni treba plačevati našim posojilnicam?« omenjam le sledeče: Ako bi se l. 1901 kateri naši posojilnici doposlali obrazci v izpoved premičnega imetja in nepremičnega, kar se stori vsako 10 leto, da se za 10 let naprej odmeri pristojbinski namestek, tedaj je ista obvezana obrazce vestno izpolnjene do konca aprila poslati oblasti. Ob enem pa naj zahteva oprostitev od tega davka, in če se ji kljub temu ven-

dar odkaže, naj nemudoma proti temu rekurira pri c. kr. finančni deželni direkciji na podlagi dotičnih oprostilnih zakonov in ukazov.

K sklepu naj še stvarno opomnim k članku gsp. F. Jošta v »Slovenski zadrugi« 1900 št. 5 o istem predmetu sledeče:

1. Res ni treba plačevati rentnine »od izplačanih in kapitalizovanih obrestih« posojilnicam, ker § 124 zakona 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 sploh govori le o fizičnih osebah, tedaj ne o zadrugah.

2. Pobija gosp. Jošt trditev »Narodnega Gospodarja« 1900 št. 1 str. 12, da bi morale plačevati »vsakega pol leta od izplačanih obrestij in vlog (!) v tekočem računu 2% rentnega davka«. Ako se blagohotno postavi na mesto »in«, »od«, kar bi zamoglo postati edino zmiselno, tedaj odpadajo vsa naslednja izvajanja gsp. Jošta. Ako se pa stavek »N. G.« še natančneje pregleda, postane jasno, da je pisec mislil le na zgorej pod II. B. 3. razpravljanje. Priznavam tudi, da »N. G.« tam na jako lahkomišelni način govori o »2% rentnem davku«, a opravičeno menda slutim, (naslednjih števil »N. G.« nimam pri roki), da je slej popravil svojo zmoto.

Vsem nam gre za sveto narodno stvar. Ako sem se v predstojećem kjerkoli zmotil, hvaležno sprejemem vsako prijazno pojasnilo, radovoljno tudi oster ukor, — prav mi bo, saj sem se oglasil samorad! da le kogar ne speljam v zmoto, kateri sledi financarski bič, kazen, ki je razven večne med vsemi kaznimi najbolj občutljiva.

Poučujmo drug drugega, navdušujmo se za stvar, katera nam je ravno v naši dobi prva med posvetnimi! Ne lahkomišelno, marveč dobro premišljeno stavimo na trdno podlago poslopje narodno-gospodarske naše organizacije!

F. S. Šegula.

Politični ogled.

Čehi delajo z vsemi silami, da bi jim dala vlada kako zadoščenje za storjene krivice, ker bi v istini radi opustili obstrukcijo. Češki politiki se pridno posvetujejo z ministerskim predsednikom Koerberjem. Ako Čehi opuste obstrukcijo, se celo gotovo zopet obnovi prejšnja desnica. Vidi pa se sedaj tudi veliki razlôček med češko in nemško obstrukcijo. Nemci so slepo dirjali naprej in se niso zmenili, koliko škode da storijo vsem narodom, Čehi pa so vestni politiki in sami ponujajo roko za častno spravo.

Prijatelji Čehov. Od uredništva dunajskega časnika »Der Süden« smo dobili prijazno pojasnilo, da ne sedi v njem noben žid. Časnikar Graf, ki izdaje »Information«, in sodeluje tudi pri Süden, je katoličan in Slovan (Čeh). List Süden bi večkrat prinašal članke o slovenskih zadevah, a jih ne dobi. Dobro bi bilo torej, ako bi slovenski politiki večkrat namočili svoje pero za ta list, ki se čita celo v najvišjih političnih krogih. Mi objavljamo to pojasnilo s prijateljskim čustvom.

Šenererjevski shod v Ašu. Zborovalci na tem shodu, ki ga je sklical poslanec Bareuther, so v nedeljo celemu svetu naznanili, kaj jih teži. Može zahtevajo posebno zastopstvo za vse nemške dežele, nemški državni in armadni jezik, osamitev Galicije, spremembo policijskih naredeb in preklic odlokov glede izгона pruskih pastorej in razpust državnega zbora ter razpis novih volitev. Poleg tega so stavili Šenererjevci še več zahtev lokalnega pomena. Njih zahteve so torej naravnost velikanske in prav malo manjka, da se že ni zahtevalo združenje vseh avstrijskih nemških pokrajin s Prusijo. Vlada je seveda komaj čakala, da so ti prusaki izrazili svoje želje, in jih bo menda nemudoma izpolnila.

Cesar pride v Gorico okoli 19. septembra. Goriska dežela obhaja letos 400letnico združenja goriske grofije z Avstrijo. Za slovesen cesarjev sprejem se že sedaj delajo priprave.

Istrski deželni zbor je pričel zborovati, a slovanski poslanci se niso prikazali, ker se jim ni zagotovilo, da jih italijanska fakinaža ne bo napadala in ker se jim ni obljubilo, da bo v zbornici njih jezik enako-praven z italijanskim.

V Južni Afriki se Burom sedaj ne godi tako slabo. Uspeh za uspehom se poroča od tamkaj. Seveda so to le neznatni uspehi, ki ne bodo več spremenili žalostne usode burskega ljudstva. Dne 22. so se Buri zbrali pri železnični postaji blizu Heidelberga ter hudo prijemali Angleže. Še le ko je tem došla večja pomoč, so jo popihali zopet v varna zavetja.

Vojska na Kitajskem. Kitajska je začela sedaj vendar resno misliti na posredovanje evropskih velesil proti ustaji bokserjev. Cesar Kwangsü se je obrnil najprej na predsednika francoske republike, potem na Mac Kinleya ter nemškega cesarja, slednjič pa z daljšim pismom na japonskega cesarja. Odgovori vseh vladarjev se ujemajo v tem, da o posredovanju ne more biti govora, dokler kitajska vlada ne da zadoščenja in zagotovi popolne varnosti. Iz teh pisem kitajskega cesarja sklepajo nekateri, da imata Kwangsü in cesarica-vdova še v rokah vladno krmilo, a da sta preslaba, da bi se uprla nasilstvu princa Tuana, ki s svojimi še vedno oblega zunanja poslaništva. Tudi poslaniki so razun Kettelerja baje še vsi živi in zdravi, ker sicer bi se cesar ne drznil storiti takega koraka. O tem je mej drugimi posebno prepričan ameriški predsednik Mac Kinley, ki je že tudi obljubil posredovanje glede nekaterih prepirnih točk. Amerika bo torej prva kršila jedinstvo. Mejnarodne čete se bodo pričeni s prihodnjim tednom vendarle napotile v Pekin. Dolgo so odlašale. Kdaj dospo tje in v kakem stanju dobe ondotne tujce, danes pač nihče ne more napovedati.

Dopisi.

Iz Zdol pri Kozjem. (Razno.) Gospod urednik, primahal sem k vam s polno torbico novic, katere mislim, da bodo ugajale cenjenim bralcem. Najprvo pogledajte nekoliko na naša polja in vinograde, kako nam kaj letos obetajo. Ozimna setev nam je prav lepo obročila, posebno pšenica in ječmen; rž pač bolj nekoliko slabo, ker je bila prezeblja. Čas žetve je tukaj in naše pridne žanjice z veseljem sukajo srp po njivi in hvalijo Boga, da jim je dal doživeti ta veseli čas žetve in da jim ni zlatega upa ugonobil ledeni bič, kateri nam je velikokrat že pretil. S tem upamo, da se bodo v kratkem oglasili veseli mlatiči s piko, poko, pok, in nam namlatili mnogo drobnega zrnja. Koruza, fižol, krompir in drugi letni pridelki nam prav lepo rastejo in nam obetajo dobro budočnost, ako ne bode ledu. Seno smo prav lahko posušili in ga je mnogo. Vinska trta nam je letos lepo zrastle in se nadejamo, da se še bode stara trta opomogla in nam rodila. Letos sicer ne kaže veliko grozdja, pa upamo, da bode to izvrstno. Mnogo že imamo amerikanerja nasajenega, kateri prav lepo in bujno raste. Dobro se nam je obneslo škropljenje proti peronospori in žvepljanje proti plesnobi. Sadja bode tudi, posebno jabolk in hrušek, sliv pač nekoliko manj od lani. Črešenj je bilo dovolj. Kostanj prav lepo cvete, a orehov pač ne bode nič, ker so bili pozebli. Blagoslovi Bog vse delo naših rok in nas varuj pred vsako uimo. — Toča nas pa kaj prav rada obiskuje. Zato so izrekli nekateri občani, da bi bilo dobro in koristno, ko bi se ustanovila pri nas strelna postaja proti toči po nasvetu gosp. dr. Jožefa Vošnjaka in c. kr. kmetijske družbe kranjske. Upamo, da se bode ta naša želja izpolnila in prosimo deželno vlado, da bi nas v tej reči podpirala, ker naše županstvo dremlje ali takorekoč spi in se malo briga za procvit kmečkega stanu. Pregovor pravi: pomagajmo si sami in Bog nam bode pomagal.

Volitve za občinski odbor so bile 15. sušca, a bile so nepostavne in ovržene, kakor je že bilo poročano. Od tiste dobe so že pretekli štiri celi meseci, o novi volitvi še do danes ni duha ne sluha; ne vem, kaj nameravajo. Čudni so ti ljudje v Brežicah in v Gradcu, ki tako dolgo kuhajo novo volitev, katero že mi težko pričakujemo.

Umrli je nedavno po dolgi, mučni bolezni blagi mladenič Karol Bevc. Rajni je bil blag in miroljuben mladenič, ki ga je vse spoštovalo. Bil je značajan in vnet za našo ljubo domovino, akoravno rojen Dunajčan. Sprevod je bil mnogoštevilčen. — Zadnjo nedeljo pa smo spremili k večnemu počitku sorodnika njegovega Janezka Bevc, ki ga je tudi mučila dolgo nadležna bolezen. Ubogi stariši so izgubili v tem še komaj 13 let starem mladeniču zadnjo nado.

Ciril-Metodovi kresovi so tudi letos plapolali po naših gričih in dolinah v proslavo slovanskih bratov, akoravno je nas deževno vreme zelo oviralo. A zvestoba katoliškega Slovenca ne izostane. To je pokazal predvečer sv. Cirila in Metoda. Ko je odzvonilo Ave Marija, so se jeli zažigati kresovi po širni naši okolici, topiči grometi in umetni ogenj zažigati, da je bilo veselje. Pri nas se je zažgalo 5 kresov.

Iz Gotovelj. XXIII. občni zbor društva »Kmetovalec« v Gotovljah izvršil se je dne 8. t. m. v kljub žugajočemu slabemu vremenu prav sijajno. Došlo je mnogo društvenikov, pa tudi tujih gostov. Med običajnim vsporedom bil je tudi govor gosp. T. Graha o kmetijstvu. Podučeval je jako zanimivo o sadjarstvu, korigirani in ravnanju s pritličnim drevjem itd. Res je, kakor je društveni predsednik v svojem nagovoru rekel, da je vsakoletni občni zbor društva za Gotovlje poseben praznik, kterege se že vse naprej veseli. Ker takrat skrbi društveni odbor udeležencem za primeren poduk z raznimi govori, kjer se govori tudi praktično pojasnujejo; sliši se takrat o vselem napredku društva mnogo lepega in zanimivega. Skrbi pa se tudi za zabavo, in kdo pozna lepšo zabavo, kakor je lepo petje; in za vse to se je kakor vselej tako tudi pri tem zborovanju v polni meri skrbelo. Delovanje društva pa je mnogo odvisno od društvenega odbora; če je odbor delaven, je delavno tudi društvo, in polno zaupanje zasluži odbor društva »Kmetovalec«, zato se je pa tudi stari odbor z vsklikom vnovič izvolil. Kakor smo že zgoraj omenili, imeli smo zopet priliko opazovati in se čuditi napredku domačega pevskega zbora fantov, ki so nas s prijaznim sodelovanjem žalskega pevskega društva »Edinost« tako ljubko kratkočasili z umetnimi in narodnimi pesmi. Slava pevcem! — Dne 1. novembra t. l. bode ravno deset let, odkar je bilo ustanovljeno naše društvo »Kmetovalec«, in da se primerno proslavi desetletnica, skliče se dne 7. oktobra zopet izredni občni zbor in se namerava takrat napraviti tudi mala sadna razstava. Vsem našim prijateljem kličemo takrat na svidenje!

Tone Gotoveljski.

Št. Jurij v Slov. goricah. (Zborovanje.) Polit. društvo za št.-lenarski okraj se je za zadnjo nedeljo odločilo, da bo zborovalo v Št. Juriju v Slov. goricah, kjer še ni bilo političnega zborovanja. Toda čeprav še ni bilo tamkaj enakega zborovanja, je ljudstvo vendar že zavedno, in je vsled tega prihitelo v velikem številu na zborovanje, tako da so bili zborovalni prostori prenapolnjeni in je morala večina ljudi zunaj poslušati govornike. Prvi govornik je razkladal kmetijske razmere našega časa. Prej je kmet odrajal davke v pridelkih samih, sedaj se mu je potisnila v roke davčna knjižica in plačevati mora davke z denarjem, ki ga dobi za svoje pridelke. A svojim pridelkom kmet ni sam in neomejen gospod. Cene pridelkom določujejo kapitalisti. Proti tem se je treba kmetu organizirati v zadrugah. Nazadnje je pozivljaj kmete, naj kakor drugi stanovi tudi kmetje radi in pogosto prireajo shode, na katerih zahtevajo svoje pravice, in naj nastopajo tudi

govorniki iz kmetijskih vrst, ki bodo še z večjo vnemo in s polnim zaupanjem lahko govorili k svojim sobratom in sotrpinom.

Za njim se naznani vrli narodnjak šentjurski, gosp. Rošker ter razklada v izbranih, toplih besedah, kako zadolžen je dandanes kmetijski stan in sicer ne iz lastne krivde, ampak zaradi naše davčne morale. Opozarjal je tudi, kako veliko denarja daje kmet nekaterim zavodom n. pr. zavarovalnicam, koji denar bi lahko ostal doma, ako bi imeli lastne take zavode. Z zahvalo kmetiskim buditeljem sklene svoj govor. Upamo, da bomo iskrenega govornika odslej večkrat slišali na zborovanjih.

Kot nadaljni govornik nastopi državni poslanec dr. Lavoslav Gregorec ter začne razpravljati, kako malo se na Dunaju ozirajo na slovenski narod. To dokazuje najnovejše imenovanje državnega nadpravnika v Gradcu. Na to mesto je imenovan človek, ki ni več slovenskega jezika, čeprav spada v njegovo področje nad en milijon Slovencev. (Ogorčeni klici!) Pravosodni minister je sicer v tem slučaju obljubil, da se Slovincem ne bo zgodila nobena krivica; a sedaj se je zgodilo imenovanje, kojega Slovenci vendar ne moremo smatrati kot naklonjenost pravosodnega ministerstva do našega ljudstva. Mi nujno potrebujemo jugoslovanskega ministra, ki bo dajal pojasnila o naših razmerah. Ako se bo obnovila desnica, bo to jedna naših prvih in glavnih zahtev. Nadalje opisuje nemško in češko obstrukcijo. O bodočnosti našega državnega zbora se ne more reči nič gotovega. Sedaj je splošno mnenje, da še bo v jeseni enkrat sklican, da poskusi, ali še zna delovati ali ne. Jugoslovanski poslanci bodo takrat obnovili zopet vse predloge, ki so jih stavili že dosedaj večkrat v blagor kmetkega in sploh delavskih stanov. Govoru je sledilo gromovito ploskanje, in gospodu poslancu se je izreklo popolno zaupanje.

Gospod društveni podpredsednik z ognjevito besedo govori, kako se v Gradcu ravna s spodnještajarskimi Slovenci ter utemeljuje jako srečno izstop naših deželnih poslancev iz deželne zbornice. Ljudstvo je poslušalo z veliko pazljivostjo govor ter klicalo: proč od Gradca. — Po političnem zborovanju je sledila Slomšekova slavnost s slavnostnim govorom. Potem pa je zaključil društveni podpredsednik dobro vspelo zborovanje.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Našemu mil. knezu in škofu je poteklo včeraj 25 let, odkar so bili v mašnika posvečeni. Naš list, kot glasilo vernega slovenskega ljudstva na Spodnjem Štajarskem, jim poklanja ob tej priiliki najudanejšo čestitke ter spoštljivo želi, da bi jih Bog ohranil naši vladikovini do najskerajnejših mej človeškega življenja! — Leonova družba za Avstrijsko je imenovala našega mil. kneza in škofa svojim častnim članom.

Prof. dr. Krek na graškem vseučilišču je imenovan dvornim svetnikom.

V Mariboru sta v Dravi utonila zadnjo nedeljo Franc Svaty, delavec na južni železnici in trgovski pomočnik Godlič.

V nedeljo v Marnberg! Dne 29. t. m. bodo obmejni Slovenci v Marenbergu obhajali Slomšekovo slavnost. Kakor slišimo, namerava se te slavnosti udeležiti Slovenstvo cele dravske doline v obilnem številu. A tudi iz drugih krajev se napovedujejo gostje! V nedeljo torej v Marnberg vsi, ki čutijo z obmejnimi brati!

Naš rojak č. g. Anton Jerovšek je dogotovil v Rimu svoje študije ter bil promoviran doktorjem kanoničnega prava.

V Marenbergu bo nemški »šulferein« odprl otroški vrtec. To Slovence iznova opominja, kako potrebna bi bila tukaj slovenska

šola, da se vsaj nekaj slovenske mladine reši. Krasen prostor za to novo zgradbo je že kupljen. Družba sv. Cirila in Metoda ima še rešiti velevažno nalogo v korist obmejnih Slovencev. Zato jo podpirajmo!

25letnico svoje poroke je obhajal znani narodnjak, gosp. Andrej Pernat 22. julija t. l. pri Sv. Lovrencu nad Mariborom v družbi svojih ljubih. Bog mu daj dočakati še 50letnico v zdravju!

Utonil je dne 18. t. m. pri Krškem v Savi sin vrlega slovenskega kmeta, A. Habinc iz Vidma. Le kakšnih 10 metrov daleč je plaval iz Krškega proti sredini reke ter izginil v valovih. Nekaj ur pozneje so ga našli pri stebrih savskega mosta.

Umrli je dne 20. t. m. pri Sv. Antonu, rajhenburške župnije gsp. nadučitelj J. Avgustinič. Bil je vrl značaj in mož katoliškega prepričanja. Počivaj v miru!

Zrakoplov. Dne 14. t. m. so se namenili trije častniki v zrakoplovu iz Dunaja v Bosno. V osmih urah so srečno dospeli do Vetrnika nad Kozjem. Letu jim je pa zračni »fiaker« odrekel nadaljno službo in gospode izložil v smrečju pri Stari glažuti. Častniki so se vrnili nepoškodovani skozi Rajhenburg po železnici na Dunaj nazaj.

Zavraten umor. Iz Razvanja v hočki župniji se nam piše, da je nek neznan hudobnež zavrato umoril prevžitkarico Marijo Predan. — V soboto popoldan je bila sama doma, ker je sin pri svojem zidarskem delu v sosednem Razvanju bil, in zločinec je prišel, ter jo ranil zadej na tilniku; a ker še ni bila takoj mrtva, je hudobnež 84 let stari ženi nož zasadil naravnost v srce. Ko je svoj zločin izvršil, pustil jo je vso v krvi ter odnesel 42 K, vso njeno in sinovo obleko. Žandarmerija že skrbno zasleduje zločinca, kateri je z vkrađenim blagom proti Mariboru popihal, ker so na tej poti našli jedne hlače in klobuk, ki jih je med drugimi reči tudi bil potegnil. — Nesrečni ženi pa bodi Bog milostljiv ter zemlja lahka!

Brezno v dravski dolini. V nedeljo 22. t. m. je reka Drava tirjala tukaj svojo žrtev. Utonil je mož v najboljših letih. Bil je kmet, p. d. Mazgan, pri sv. Juriju na Remšniku. Zapustil je ženo s štirimi malimi otroci. — Napotil se je po sveti maši s svojo ženo čez Dravo v brodnikovo gostilno. Šele proti večeru se je vesel spravil na pot, ki pa je bila tokrat zadnja in kratka. Ko je bil s svojo ženo in drugimi v čolnu, ni hotel sedeti, ampak spravil se je h krmilu ter ga hotel imeti od mladega krmilarja. Ta pa mu je to zabranil, in nesrečnež prekucnil se je v vodo ter takoj izginil. — Pripomniti je, da brodnik ni sam vozil, ampak pustil je nekega mladega fanta čez deročo Dravo.

Slomškova spominska plošča, katero postavi občina Ponikva na čast odličnemu svojemu rojaku, je krasno domače delo. Nad podobno so številke M. C. M. Podoba Slomškove glave je umetniški izdelana in napis na plošči se glasi sledeče: Nepozabnemu Antonu Martinu Slomšku, knezu in škofu lavantinskemu, pisatelju in buditelju slovenskega naroda postavili ob stoletnici njegovega rojstva rojaki. Spodaj se sveti rojstno leto Slomškovo 1800.

Ptujskemu slovenskemu lističu je res odšel urednik prve številke. Drugo štev. je že uredil gostilničar Šrej, rojen pri Sv. Urbanu blizu Ptujja. Pravi se, da mu pri uredništvu pomaga tudi njegova žena, doma nekje iz Savinjske doline. Kdo bo neki že uredoval tretjo številko, če bo izšla?

Nemški in nemškutarski trgovci nič kaj radi ne delijo Štajarca zastoj. Zato so nekateri že povišali svojemu blagu ceno, da na drugem kraju dobijo, kar na enem izdajo. Se nič ne čudimo, kajti mi vemo, da je »šenk« že davno mrtev.

Višjim državnim pravnikom je v Gradcu imenovan Nemec dr. Riedler, ki ne zna popolnoma nič slovenski, a vendar mu je podrejeno pet slovenskih sodišč in le dve nemški. Nemški listi kar plavajo v samem veselju zaradi tega imenovanja.

Ob grobovih. Zadnji četrtek je umrla v zavodu šolskih sester č. sestra Marija Klementina Rakovec v 26. letu svoje starosti. — Dne 20. julija je umrla tukaj v Mariboru gospa Leopoldina Hudovernikova. Bila je blaga, plemenita gospa. Pogreb, ki se je vršil v nedeljo, bil je izvanredno velik in sijajen. Obema blag spomin!

Slepar. V nedeljo, dne 22. t. m. prišel je nek mož v neko tukajšnjo dobroznano gostilno. Ko je jedel in pil, se je mej tem krčmarici za ženina ponujal, katera je vdova in bila vesela odličnega ženina. Pozno je že bilo, in neznani mož bi šel rad počivat. Postrežljiva krčmarica ga pelje v spalnico in gre nazaj k gostom. Lopov se pa zapre v sobo, preišče vse v sobi, iztakne denarja okoli 90 gld., zlato uro z verižico in počaka seveda, da gre krčmarica po opravilu v klet — mej tem pa zaljubljeni ženin s plenom na prosto. Ko je nevesta-krčmarica povedala vso stvar policaju, se ji je moral pomilovalno nasmejati, da je tako lahkoverna. V torek pa je prišel najbrž ravno isti slepar v neko hišo v Koroskih ulicah, kjer pa je bil oblečen v žensko, katera je prosila prenočišča. Gospodar je bil zadovoljen vzeti tujko, gospodinja pa ne, in tako je šla neznana zaspanka, kakor so opazili, kakor kak mož iz hiše; mislil si je mogoče, tukaj je pa kak vdovec, kateremu povem, da imam premoženje in me zasnuje. — Pa spodletelo mu je, in mogoče se še kje izdā za premetenega ženina, če mu naša policija ne črta računov.

Od Sv. Trojice v Halozah. Ker čujem, da mislijo č. gospodje iz Haloz in od Ptuj, da sem jaz pisec neprijaznih, deloma neresničnih poročil v »Domovini«, izjavljam v obče, da nisem »Domovini« niti naročnik niti dopisnik. Kar se posebej omenjenih poročil tiče, jih nisem mogel jaz pisati: 1. Ker se v njih grditva požrtvovalna duhovnika, in se 2. prezira vzorni poslanec g. Žičkar, o čegar hvalevrednih trudih in naporih za revne Haložane baš jaz najbolje vem, ki sem bil od začetka njegove rodoljubne akcije z njim v dopisovanju. Upam da bode tudi zanj za nas skrbel, za kar mu bodo hvaležni revni Haložani, in tudi jaz, o. Konrad Stazinski, haloški kaplan.

Na nemški pevski veselici v Ormožu se je pela tudi Vaht am Rajn in Bismarkova pesem. Udeležili so se veselice tudi Ptujčani in Ljutomeržani. Tako se godi na nemških veselicah, na slovenskih veselicah pa se poje cesarska pesem. Vendar vlada gre spodnještajarskim Nemcem vse drugače na roke nego Slovencem.

Pri Sv. Trojici v Slov. gor. je pri kopanju umrl orožniški stražmojster Štefan Cinglak. Nemara ga je zadela srčna kap.

Celjski zobozdravnik dr. Praunseis se preseli s prvim avgustom v Ljubljano.

Zrelostni izpiti na celjski gimnaziji so vspeli jako dobro. Vseh 21 učencev osmega razreda je srečno prestalo izpit, trije celo z odliko.

V Celju je umrl v samostanu lazaristov o. Martin Stoffer, rojen v Budimpešti. R. I. P.

V Braslovčah ostane pri ognjegasnem društvu nemško poveljevanje. Vse napreduje, samo Braslovče še tičijo v narodnem mračnjastvu. Za načelnika je izvoljen Nemeč Bien.

Duhovniške vesti. Župnijo Sv. Križa na Murskem polju je dobil beneficijat ptujski, č. g. Josip Weixl. Provizorjem sta imenovana v Št. Lovrencu v Slov. goricah č. g. Anton Raušl, kaplan istotam, v Podčetrtku č. gosp. Jožef Trafenik, kaplan na Slatini. Prestavljeni so č. gg.: Ivan Ivanc iz Vuzenice v Slivnico pri Celju, Fr. Gartner iz Loke v Hoče, Anton Postružnik iz Hoč na Slatino, Jožef Žekar iz Sv. Martina na Pohorju v Stari trg. Na novo so nastavljeni č. gg. semeniški duhovniki: Gašparič Jakob v Št. Martin na Pohorju, Vinko Lovrenčič v Loko pri Zidanem mostu, Ferdo Pšunder v Vojnik, Ivan Vogrin v Vuzenico.

Iz drugih krajev.

Sestanek hrvatskih in slovenskih abiturijentov je zopet dovoljen, kakor poročajo listi. Shod se bo torej vršil 27., 28. in 29. t. m. v Zagrebu.

Vsled vročine so umrli na Dunaju zadnje tri dni trije in sicer cestar, železniški čuvaj in služabnica.

Ženitbene ponudbe. Mlada nizozemska kraljica Viljemina je dobila po pošti pismo, v katerem ji nekdo razkriva svojo ljubezen ter prosi njene roke; ob enem jo poprosi o določenem času sestanka na belgijsko-holandski meji. Podpisano je bilo pismo: Noel, pismonoša na glavni pošti v Bruselju. Mlada kraljica se je smejala tej lepi ponudbi ter poslala pismo bruseljskemu županu, ki je dal po policiji stvar preiskovati. Vspeh preiskave je bil čudovit. Na glavni pošti je bil Noel zanesljiv pismonoša, in mislili so spčetka, da ga je kdo drugi hotel spraviti v neprimliko; a spomnili so se, da je Noel malo dni prej prosil kratkega dopusta, da pojde na Nizozemsko, katerega so mu pa še-le pozneje obljubili. Ob enem je prišlo na dan, da je zaljubljeni pismonoša poslal na hčerko nekega sodnika nič manj nego 780 ženitbenih ponudb. Poklicali so zdravnike, in ti so povedali, da v njegovi glavi ni vse v redu.

Ponesrečen beg ujetih Burov. Od delku ujetih Burov bi se skoro posrečilo uiti angleškim pestem iz tabora Simonstown. V taboru je bil mej ujetimi Buri neki Skandinav baron Fagerskjöld, ki je nasvetoval sojetnikom, naj iz njegovega šotora prično grebsti podzemski hodnik. Jetniki so počasi pričeli izvrševati ta načrt. Grebli so zemljo s krožniki in jo v žepih nosili proč. Zgradili so tako ozek hodnik, po katerem je bilo mogoče se plaziti posamezni osebi. Skoro bi se jetnikom beg posrečil, da niso imeli mej seboj izdajice. Baš v noči pred določenim begom zapovedal je angleški častnik, da se mora šotor Fagerskjöldov premestiti na drug kraj. Jetniki so morali ubogati in odstraniti tudi leseni zaboj, ki je zakrival vhod v podzemeljski hodnik. Angleži so hodnik takoj razdrli, baronu Fagerskjöldu pa preskrbeli najstrožje nadzorstvo.

Srbski kralj Aleksander se je nenadoma zaročil z gospo Drago Mašin, roj. Ljunevica, vdovo po inženirju Mašinu. Svojo zaroko je naznanil srbskemu narodu v posebnem razglasu. Niti njegov oče niti ministerstvo ni vedelo, kaj namerava mladi kralj. Ministerstvo je vsled tega odstopilo in tudi oče Milan se je zahvalil za čast vrhovnega poveljnika srbske armade. Srbski narod te zaroke bržčas tudi ne bo pozdravil z veseljem, kajti kot kraljico si želi ženo iz kake mogočne in slavne plemenitaške rodovine. Zaročnica Aleksandrova je osemnajst let starejša ter je bila svoječasno v spremstvu matere kraljice Natalije. Oče zaročnice je bil slaven srbski politik in njegovo ime je med narodom dobro znano.

Društvene zadeve.

Političen shod in Slomšekovo slavnost priredi v nedeljo po večernicah pri sv. Trojici v Slov. goricah katoliško polit. društvo za okraj sv. Lenart v Slov. goricah z naslednjim vspevom: 1. Politični položaj. 2. O združnem življenju (I. Kač). 3. Anton Martin Slomšek — uзор bogo- rodo- in domoljuba. 4. Razgovor o zadruzi, posojilnici in mlekarnici pri sv. Trojici. Slovenci! Čehi prirejajo take shode, katerih se vdeleži 60.000 ljudi; zato naj bodo tudi naši shodi dobro obiskovani.

Vabilo k XV. redni veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda v Radovljici, v sredo, dne 1. avgusta 1900. leta. Vspored: I. Sv. maša ob 9. uri v dekanijski cerkvi. II. Zborovanje ob polu 11. uri v salonu Hudovernikove restavracije. 1.) Prvomestnikov nagovor. 2.) Tajnikovo poročilo. 3.) Blagajnikovo poročilo. 4.) Nadzorništva poročilo. 5.) Volitev jedne tretjine družbinega vodstva. Po pravilih izstopijo letos naslednji udje družbinega vodstva: 1. Ivan Murnik, 2. Martin

Petelin, 3. dr. Ivan Svetina, 4. Andrej Zamejic. 6.) Volitev nadzorništva (5 članov). 7.) Volitev razsodništva (5 članov). Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda, Ljubljana 18. julija 1900. Prvomestnik: Tomo Zupan. Podpredsednik Luka Svetec. Pristavek. 1.) Predvečer, dne 31. julija t. l. naj se ob 8. uri p. n. skupščinarji in p. n. Ljubljancje prijateljsko snidejo na vrtu gostilne gospoda Ferlinca (pri »Zvezdi«). — Pevske točke bo izvajalo družbi sv. Cirila in Metoda posebno naklonjeno slav. »Slovensko delavsko pevsko društvo »Slavec«.

2.) Dne 1. avgusta odhod iz Ljubljane z navadnim vlakom ob 7. uri 17 minut zjutraj. 3.) Po zborovanju skupni obed v Hudovernikovi restavraciji ob 12. uri. Radi obeda se je udeležencem zglasti do 29. julija pri odhodu podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Radovljici. Kuvert brez vina stane 1 gld. 50 kr. 4.) Po obedu ob 2. uri popoldne izlet v Poljce pri Begunjah. 5.) Odhod iz Radovljice ob 7. uri 24 minut zvečer.

Naše časopisje.

(Iz peresa spodnještajarskega rodoljuba.)

V časopisji ali novinarstvu tiči velika, rekel bi da za političen razvoj narodov največa moč. Treba je torej, da se ta moč primerno organizuje; še tako močan konj ti ne bo kaj prida opravil, če ga nikdar dobro ne uprežeš.

Vsak časopis bo svoj namen tem bolj dosegel, čim bolj je v narodu razširjen. Razširjenje dobrih časopisov bi torej morala biti ena izmed prvih skrbi naših narodnih voditeljev.

V narodu se imajo šteti k veljakom slovenski župani. Da se urijo v svojem poslu, da se morejo pri volitvah in enakih imenitnih priložnostih primerno obnašati, treba je, da berejo časopise, vsaj vsak enega.

Voditelji naroda bi torej naj skrbeli, da dobiva vsak župan na Slovenskem eden časopis. Na Štajarskem se da to celo lahko omogočiti; imamo dva izvrstna lista, »Slov. Gospodar« v Mariboru in »Domovino« v Celju.

Za »Slov. Gospodarja« bi se moralo postaviti politično društvo in stvar bi se potem lahko izvršila; treba je le poizvedeti imena vseh županstev v vseh okrajih in list vsem pošiljati. Želeti bi le bilo, da list izhaja dvakrat na teden.

Če bi se tako storilo, bilo bi na tri strani pomagano: Župani bi dobivali za svoj slabo plačan trud brezplačno list, torej vendar nekako majhno dobroto; župani bi se podučevali v vsem potrebnem, bi torej imeli priliko biti res pravi župani, ki bi zamogli svojim občanom povedati in njim svetovati, kar so brali v časopisu; »Slov. Gospodar« in »Domovina« bila bi — in to je važno — nekaka uradna lista za voditelje naroda; če bi ti-le želeli, da se ta ali druga stvar tem hitreje izve na vsem Slovenskem, če bi hoteli, da se vname občna agitacija v kaki zadevi, če bi bilo treba, da se sklenejo protesti zoper kako nam sovražno naredbo itd. v vseh teh slučajih bi trebalo le se oglasti v dotičnih listih in v kratkem bodo ob enem znali vsi župani, kaj jim je storiti. — Tačas še smo s tem v marsikterih krajih jako na slabem. Župani, ki ne berejo nobenega lista, večkrat ob času volitev in drugih važnostih še le kratko pred odločilnim trenutkom na pol izvedo, za kaj se gre. Taki možje niso in ne morejo biti zanesljivi, ker so premalo poučeni. Vsled tega doživimo žalostne dogodke, da najdemo naše slovenske može marsikdaj na nasprotnikovi strani. Krivi so tega voditelji, ker ne skrbijo dovolj za politično izobrazbo vseh slovenskih županov.

Da se ta moj nasvet izvrši, k temu ni treba Bog vé kakih priprav in premetenih premišljevanj, kakor da bi se namerjavalo sredozemsko morje ribiti.

V vsaki župniji nahaja se gotovo vsaj po eden dopisnik »Slovenskega Gospodarja«. Ta naj zapiše imena vseh županstev svoje

župnije in pošlje ta imenik dotičnemu uredništvu; imen županov ne bi trebalo zapisovati, ampak kratko: Županstvo v N. p. N.

Na delo torej: vsak dan, ki se v tem zamudi, je zguba. Če tega ne zmoremo, onda pojdemo z našim narodnim gibanjem — spat.

Gospodarske stvari.

Pouk o strupeni rosi (peronospora viticola) in o sredstvih proti njej.

Razun trtne uši (phylloxera vastatrix) pustoši nam vinograde bolezen, katero povzroča majhna glivica; to glivico imenovali so učenjaki: »peronospora viticola«, a naši vinogradniki nazivajo jo: »strupena rosa«.

V kmečkih krogih je često razširjeno mnenje, da to trsno bolezen povzročajo mrzla rosa, megla, preobilica dežja, ali celo umetna gnojila; ta misel je popolno napačna! Kakor že omenjeno, je vzrok strupeni rosi glivica, koje žitje je natančno znano. Kalí (trosi) peronospora prezimijo kot tako imenovano »zimsko trosje«. — To zimsko trosje je okovarjeno z močno, trdno (roženasto) kožico, je zelo vstrajno, ter tako majhno, da ga je opaziti le z močnim povečalnim steklom.

Kakor vsako rastlinsko bitje, kali tudi ozimno trosje le v dovoljni toploti in vlagi; dolgotrajna suša, vročina in huda zima vgnobi ozimno trosje. Odtod prikazen, katero je menda že vsak vinogradnik opazoval, da se strupena rosa v zelo vlažno-toplih spomladih posebno razširjuje.

Ozimno trosje kali v spomladi, ter izcimi v kratkem času kaljivo trosje (seme) = »poletno trosje«. To je zelo majhno, nežno, in mehko poletno trosje raznosijo vetrovi na vse kraje; na ta način popada trosje na gornjo stran trsnega listja. V suhem vremenu ohrani poletno trosje kaljivost le 8 do 10 dni, potem pa pogine; iz tega si vsak lahko raztolmači, zakaj se bolezen v suhih letinah ne more zelo razširjati. Na listju pa, ki je od rose ali dežja mokro, razdeli se tros v $\frac{1}{2}$ do 1 uri na 5 do 8 »roječih trosek« a vsak teh trosov zarine v notranjost lista s salko; tako se razvije glivično podgobje.

Kaljenje peronospornega trosja vrši se le v pričujočnosti vode in vlage, medtem, ko grozdni plesnobi (oidium) k temu že vlažen zrak sam zadostuje. Čez osem do deset dni izstopijo iz listnih rež na spodnji strani lista trosonosi. Vsled tega nastanejo na listu proge, podobne soliterskim marogam na

vlažnem zidu (pod povečalnim steklom vidijo se na teh progah cele tratice belkastih glivic). List poruži in se posuši.

Škodo povzroča peronospora s tem, da njeno podgobje listno staničevino razdere ter tako kroženje soka, o kojem glivica živi, prepreči. Če si prej omenjene maroge z drobnogledom (mikroskopom) natančno ogledamo, vidimo mnogo šopkov glivičnih nitic, — »trosonosov« — a na njih hruškicam podobno poletno trosje. To trosje veter na enak način raznaša, kakor se je omenilo glede prvih, — iz ozimnega trosja vzklitih trosov, — in tudi ono pride na tak način zopet na listje. Ako je listje ob času, ko trosje pada, z znano bakreno-apneno zmesjo že poškopljeno, pogine trosje, kadar se imenovana zmes raztopi v dežju ali rosi; če pa list ni bil poškopljen, kali trosje, kakor je bilo gori povedano, v kratkem času ter prodre v notranjost lista. Poznejše škropljenje ne hasni, ako so se sesalke peronospore že zarile v notranjost lista. Če se je vršilo škropljenje šele po zakužbi, ali pa v času, ko so se opazovale na listju le posamezne maroge in se peronospora za tem ni več širila, ni se slednje zgodilo morebiti zaradi tega, da bi se s škropljenjem bilo pokončalo že v listnem staničju nahajajoče se podgobje, marveč vzrok temu prenehanju daljnega razširjanja peronospore je v takem slučaju iskati v tem, ker se je daljnja zakužba s škropljenjem odvrnila. O ogromni razploditvi te glivice dobimo pojem, ako zvemo, da en sam list more zaploditi do pol milijona trosov!

Strupen učinek bakrenih soli na kali peronospore je tako velik, da zadostujejo za njih uničevanje zelo majhni deli tega sredstva (2 do 3 desetmilijonski deli). Vendar si pa moramo pripravljati primeroma močne raztopnine zategadelj, ker bakrene spojine, ki se drže listja, redči in izpira dež. Iz navedenega se da tolmačiti, kako pride, da vinograd, ki je bil en dan prej oškropjen, ostane zdrav, medtem, ko je sosednji vinograd, katerega so samo za dan pozneje poškopili, po peronospori zelo napaden; — v prvo omenjenem vinogradu je pa medtem — vsled ugodnega vpliva rose ali dežja — trosje sklilo! Vinogradarji pa napačno mislijo, da dež in rosa ali megla zakrivijo strupeno roso! — Vлага je le vzrok klitja glivičnih trosov; vendar peronospore ne prinese ne dež, ne megla, temveč ista nahajala se je za časa dežja že na listju!

Pripomočki zoper peronosporo obsegajo tedaj pokončevanje glivičnih kali — polet-

nega trosja — na listju. Zato ne smemo čakati, dokler se bolezen na listju že vidi, temveč s sredstvi proti peronospori, toraj s škropljenjem se bolezen le odvrta s tem, da glivične kali, padajoče na listje, tam smrtonosne bakrene spojine že najdejo in po njih konec store.

Najprimernejši čas za prvo škropljenje je navadno tedaj, kadar so poganjki (mladike) 1 do $1\frac{1}{2}$ čevlja, t. j. 50 centimetrov visoko zrastle. Po različnosti podnebja dežel in krajev različen je tudi čas prvega nastopanja peronospore. Vinogradniki naj bi se zatorej ravnali v vsakem vinskem okolišču po dotičnih izkušnjah. Prvo škropljenje naj se vrši tako, da se dobro oškropi listje in grozdni zarod.

Med prvim in drugim škropljenjem ne sme preteči preveč časa; drugo škropljenje naj bi se vršilo torej kake 3 tedne po prvem. Ker je v tem času grozdje navadno že odcvetlo, skrbeti je, da se pri drugem škropljenju tudi grozdiče oškropi.

Mnogi čakajo z drugim škropljenjem po cvetu. To njim more povzročiti veliko škodo, sosebno v letu, v katerem grozdno cvetenje vsled deževnega vremena delj časa traja.

V tretje naj se škropi kake 4 tedne po drugem škropljenju.

Pri škropljenju proti peronospori je glavna reč, da se prvo in drugo škropljenje pravočasno izvrši. Ako je to oboje škropljenje zanemarjeno, poznejša škropljenja zamude več ne popravijo.

Nebrižnost v tem oziru mora se drago plačati, ker vsled odpadanja neškropljenega listja ne trpi škode samo letošnji vinski pridelek — temveč tudi trs sam vsled nepopolne zrelosti lesa v prihodnji zimi lahko pozebe. Razun tega je neškropljen trs zelo občutljiv tudi za druge bolezni, sosebno pa za koreninsko gnjilobo (trtni koreninoses), ter njega rast v prihodnjem letu navadno zaostaja; zanemarjanje škropljenja krati tudi pridelek drugega leta.

Prvo troje škropljenje je neobhodno potrebno. Če pa peronospora zelo močno nastopa, zatem v vlažno-toplem poletju z mnogimi nevihtami, ter ako imamo opraviti z trsnimi vrstami, ki so glede peronospore posebno občutljive, kakor n. pr. veltlinec, zastavica (rjavina) itd. mora se tudi po 4krat, ali celo petkrat škropiti. (Konec prihodnjic.)

Loterijske številke.

Gradec: 21. julija 1900. 5, 12, 2, 26, 34
Dunaj: » » » 39, 88, 29, 59, 87

80% jesihova esenca

Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter moje 80% jesihove esence s 30—40 litrov studenčne vode, in izvrsten jesih je gotov.

1 liter 80% jesihove esence velja 1 gl.
1 liter 60% jesihove esence velja 60 kr.
Izvrstno laško namizno olje
katerega imam veliko zalogo, prodajam liter po 40, 48, 60, 64 in 80 krajc.

PTUJ R. Bračko PTUJ
v novi poštni hiši. 6-6

Glasovir!

Po ceni in dobro ohranjen, gosli (Amati) in mnogo raznih sekiric proda Vinko Skamlič v Cirkovcah pošta Pragarsko. 2-3

Proda se

v Mariboru pod ugodnimi pogoji hiša z velikim rodovitnim zelnjakom za 36.000 K. Vknjiženih je 14.000 K. Kje? pove upravnštvo lista. 2-3

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobic je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak uad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Učenke-šivilje

katere se hočejo po najnovejšem in najpriprostejšem načinu, pravilno priučiti izdelovati ženska oblačila in risati kroje, sprejemajo se tudi v celo oskrb pri gospej 2

Antoniji Koren, šivilji
v Mariboru Nagyjeva cesta 10, II.

Na prodaj

je lep travnik s sladko in obilno travo v Jurjevskem dolu; voda ga nikdar ne polije. Meri 4 orale ter se proda tudi po kosih. Več se izve pri Fr. Platajsu, posestniku pri Sv. Jakobu v Slov. g. 2

Na prodaj

v Stranicah blizu Konjic se proda radi družinskih razmer lepo posestvo, 16 oralov njiv, travnikov in gozda. Hiša je blizu farne cerkve in za trgovino pripravna. Več se izve pri posestniku Antonu Arzenšek v Stranicah p. Konjice.

Umetno-obrtna delavnica cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega
v Mariboru, izvedeneca

Kokoschnegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

25

Slomšekove „PRIDIGE OSNOVANE“

glavnih spisov šesta knjiga.

Ravnokar je dotiskana in se začne te dni razpošiljavati.

Obsega v srednji 8° za uvod: «Vaje cerkvene zgovernosti» str. 1—150. — Potem I. del «Pridige ob nedeljah» (50) str. 51—248; II. del «Pridige ob zapovedanih praznikih» (20) str. 251—306; III. del «Pridige ob cerkvenih godovih» (12) str. 309—348; IV. del «Pridige ob godovih svetnikov sploh» (commune sanctorum) (32) str. 351—450.

Skupaj 114 pridig izborne vsebine.

Cena broširani knjigi s poštnino je 4 K.

Dobiva se v „tiskarni sv. Cirila v Mariboru“ pa tudi po vseh drugih slovenskih bukvarnah.

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 glđ. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda.“

Dobiva se povsod.

21

Zaloga pri **Ivan Jebačinu v Ljubljani.**

Na prodaj

v Mariboru, Koroška ulica št. 116 hiša z 4 stanovanji, vodnjakom, vrtom, njivo in gospodarsko poslopje. K. Kotzmuth.

1-2

Kdor hoče 400 mark²²

garantirano mesečno lahko in pošteno zaslužiti? Naj pošlje naslov z znamko: **V. 21 Annoncen - Exped.** **K. F. Wojtan, Leipzig-Lnd.**

Pozor!

Andrej Pollak, J. Sajovitza naslednik

trgovina s špecerijskim in drugim blagom pri »črnem psu«
Gradec, Annenstrasse 46,

vljudno naznanja, da prodaja izvrstne snovi za domačo pijačo z jabolčnim, hruškovim in vinskim okusom. (Belo, rudeče in muškatenovinskim okusom.) — Snovi so: I. vrsta po 8 glđ., II. po 7 glđ. in III. po 6 glđ. — Snovi z vinskim okusom vseh vrst so 1 glđ. dražje. — Pošiljam snovi od 50 litrov naprej. — Prašek za izboljšanje vina stane 40 in 60 kr., ovoji se najceneje zaračunijo. Zaloga 80% očetnega cveta z aromatom. 1 kg. tega cveta zadostuje za 40—50 litrov ter stane le 75 kr.

Prodaja sestave za rum in raznovrstna žganja. Za poskušnjo pošilja v najmanjših merah.

Pošilja le pod poštanim povzajem in ako se denar naprej pošlje. Povsod se pridene potrebna navodila v slovenskem jeziku. Dopisuje se slovensko. Snovi so proste vsake strupene primesi. Pijača ne postane nikdar črna in je tem boljša, ako se delj časa hrani kar se bode vsaki naročnik sam prepričal.

Hranilno in posojilno društvo v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

imela je v I. polletju tekoč. leta prometa K. 1.606.857.43
Hranilnih vlog se je sprejelo » 352.338.53
Vzdignilo se je » 326.294.07
Posojil se je vrnilo » 304.832.09
Izposodilo pa » 309.106.50

Hranilne vloge obrestujejo se po 4½% ter se obresti polletno kapitalizujejo; od posojil na osebni kredit računijo se 6%, proti vknjižbi na dolžna pisma 5%, če je dana pupilarna varnost, drugače pa 5½% obresti.

Ravnateljstvo.

Karol Tratnik,

izdelovatelj cerkvenega orodja in pa posode
stolne ulice št. 1. v Mariboru, Domgasse Nr. 1

**Priporoča se preč. duhovščini
za naročila cerkvenih orodij:**

monštranc, kelihov, ciborijev, lestencev,
križev, svečnikov, itd. v različnih zlogih,
katere prav lepo in trpežno izdeluje.

**Staro cerkveno orodje prav dobro
popravljam, pozlatim ali posrebrim v ognji.**

Za vse svoje izdelke jamčim, priznalna pisma naročnikom na razpolago.

Svoji k svojim.

Razglednice (Ansichtskarten)

vsake velikosti tiska prav lično podpisana
tiskarna. — Za vsako razglednico se do-
pošlje fotografija, katere se na zahtev
neposredovano povrne.
Za mnogobrojna naročila se priporoča
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Iz Etterjevega sadnega soka

dobljenega iz prirodnega sadja, ki je prost vsakih kemičnih primesij in se toraj ne sme zamenjati z umetnim sadnim sokom, napravi si lahko vsakdo z malimi stroški prav dobro, trpežno poživljaljočo

Dobi se pri en gros-trgovcu A. Jurca in sinovi v Ptuj. — Viljem Etter, Sigmaring.

Sadno ● pijačo ●

10 litrov sadnega soka, ki se brez vsakega drugega dodatka zmeša s 100/130 litrov navadne vode, da po naravnem kisanju 110/140 litrov močne, čiste okrepčevalne jako zdrave in cenene

sadne pijače.

10

Voznje karte in tovarni listi v AMERIKO

Kraljevi belgijski poštni parnik
Red Star Linie, Antwerpen

vozi naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstr. vlade. — Natančna pojasnila daje:

Red Star Linie, Dunaj
IV. Wiedener Gürtel 20

ali pa

23

Anton Rebek v Ljubljani —
Kolodvorske ulice 34.

Julij Popper, Innsbruck —
Bahnstrasse 8.

Razne uradne pečate

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Živi žlahtni lepi raki

vsaki dan sveži od lova.

Garantuje se da pridejo živi! —
Voznine in mitnine prosto se pošiljajo v poštah jerbasih po 10 funt.
80—100 porcijskih rakov velja samo gld. 2-10
60—80 velikanov z masnimi skarjami samo gld. 2-65
40—50 izbranih »solo« rakov samo gld. 3-60
30—40 redkih velikih odličnih »solo« rakov gld. 4-20

— Postrežba točna! —

D. Goldstein,

Razpošiljalnica (Exp.-Haus) Podwoločyska na ruski meji. 10

Učenca lepega obnašanja sprejme
Anton Kosar, krojaški mojster v Mariboru, Stolni trg 5.

Kovačijo

na dobrem prostoru želi v najem
Martin Potočnik, Vitanje.

Zahvala.

Žaljuči župljani izrekajo tem potom vsem, ki so se blagovoljno udeležili pogreba

preč. gosp. Jakob Meško

zlatomašnika, č. kanonika lav., kn. šk. konz. svetovca, župnika pri sv. Lovrencu v Slov. gor.

najsrčnejšo zahvalo; zlasti mil. ptujskemu proštu g. Jož. Fleku za ginljivo besedo o našem nezabljivem gospodu; preč. g. Hajseku č. kanoniku ter vsem č. gg. duhovnikom; blagorodnim gg. doktorjem iz Ptuja, zastopnikom Čitalnice in okr. zastopa, velecenjenim gg. učiteljem in pevcem v obilnem številu prišedšim.

Hvala tudi za poslane in darovane vence, narodnim društvom in blagim zasebnikom.

Zaloga in posojilnica glasovirjev Berte Volckmar,

državno izkušane učiteljice na glasovirju

v Mariboru, Gornjih gosposkih ulicah št. 54,

v pritličju nasproti c. kr. državne gimnazije

Priporoča svojo bogato zalogo

novih

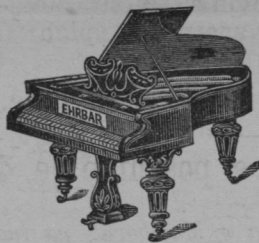
glasovirjev

in

pijanin

s križnimi strunami,
(orehovo polituro, črni in ameriški orehov les)

kakor tudi

Harmonij

po evropskem in ameriškem seznanem sestavu iz najboljših tovarn po tovarniških cenah.

Glasovirji „Ehrbar“!
jamči se pismeno. Plačuje se v obrokih. Stari glasovirji se zamenjavajo in prodajajo

Gospodom cerkvenikom priporoča tiskarna
sv. Cirila v Mariboru nastopno knjigo za porabljanje:

Obrednik za cerkvenike

ali

natančen pouk za cerkvene službenike.

Spisal Jernej Voh, nadžupnik Konjiški.

— Drugi popravljeni natis. 160 strani. —

Velja 40 kr., po pošti 43 kr.

Lepo posestvo

na prijaznem hribčku v Topolah pri Rogški-Slatini, 30 oral gozda, njiv, vinograda, travnika in pašnika. Nova hiša s 3 sobami, kuhinja, klet in novo gospodarsko poslopje se radi boleznin in starosti posestnika pod ugodnimi pogoji proda. Naslov: **Ivan Drogenik v Topolah**, p. Rogška-Slatina. 1

Slomšekov doprnski kip

Na od mnogih strani izraženo željo, dobiti o priliki Slomškove stoletnice njegov doprnski kip, obrnil se je pripravljali odcor v ta namen do našega kiparja Repiča na Dunaju, ki je obljubil izgotoviti iz malca doprsje, predstavljajoče Slomška.

Pri najmanj 50 naročilih stalo bode doprsje 20 K. Ako se oglasi več naročnikov, bode cena primerno nižja. Kdor si tedaj želi naročiti omenjeni kip, naj prijavi nevtogoma naročbo, da bode delo do konca meseca julija dovršeno. Prijave je pošiljati na

Ivana Zabukovšek

cand. iur. na Dunaju, vseučilišče.

Na prodaj!

V Šmartnu pri Slovenjem Gradcu je radi boleznin lepo posestvo, obstoječe iz 30 oral njiv in travnikov, 50 oral gozda, takoj po ceni za prodati. Omenjeno posestvo je jako pripravno za kako večje podjetje, posebno za izdelovanje opeke in lončarske posode. (Se že mnoga leta napravlja z dobrim vspehom izvrstna opeka). Je tri četrt ure od Slovenjegraškega kolodvora in četrt ure od okrajne ceste oddaljeno. Več se izve pri posestniku **Ferdinandu Jehart v Šmartnem pri Slov. Gradcu.** 2-2

Instruktor

osmošolec išče mesto v kaki boljši družini v Mariboru. Naslov: **Kvet 8 poste rest. Maribor.**

Uljudno prosimo naše bravece »Slov. Gospodarja«, da nam blagovolijo naznaniti, kje se nahaja kakšno srednjeveliko vzorno gospodarsko poslopje in vzorna tlačilnica za sadje in grozdje z drugo potrebno upravo. Uprav. »Slov. Gosp.»

KUVERTE

s firmo priporoča
tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Fotografski zavod v Mariboru

je najstarejši

Henrika Krapeka, v Fritsch-evi vili Badgasse št. 11.

Dohod k vili skoz Grabengasse, Bad- in Fabriksgasse.

Priporoča fotografska dela vsake vrste od medajlonove do človeške velikosti, ter vse najboljše in najhitreje izvršuje.